

กลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทยระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน ดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
Thailand Inter-Parliamentarians Friendship Group
Secretariat of the House of Representatives, U-Thong Nai Road, Dusit, Bangkok 10300, Thailand
Phone: +66 2357 3100 ext.3147-8; Fax: +66 2357 3198-9

สรุปรายงาน
การเดินทางไปประชุมทวิภาคี ณ ราชอาณาจักรภูฏาน
ของคณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – ภูฏาน
นำโดย
นางพิไลพรรณ สมบัติศิริ
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – ภูฏาน
ระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘

คณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – ภูฏาน เดินทางไปประชุมทวิภาคี ณ ราชอาณาจักรภูฏาน ระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกรัฐสภาไทยกับสมาชิกรัฐสภาภูฏาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. องค์ประกอบคณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – ภูฏาน ประกอบด้วย

๑. นางพิไลพรรณ สมบัติศิริ	- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – ภูฏาน
๒. พลอากาศเอก ชาลี จันทร์เรือง	- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- กรรมการบริหารกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – ภูฏาน
๓. นายสมพล พันธุ์มณี	- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- กรรมการบริหารกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – ภูฏาน
๔. นางกาญจนรัตน์ ลีวิโรจน์	- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- กรรมการบริหารกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – ภูฏาน
๕. พลเอก ธีรเดช มีเพียร	- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ที่ปรึกษากลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – ภูฏาน
๖. นางสาวณี สุวรรณชีพ	- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ที่ปรึกษากลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – ภูฏาน

๗. นายศรีศักดิ์ ว่องส่งสาร - สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ที่ปรึกษากลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย -
- ฎีกาน
๘. พลโท พิศณุ พุทธวงศ์ - สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ที่ปรึกษากลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย -
- ฎีกาน
๙. นายวัลลภ ตังคณานุก์ - สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ
- สมาชิกกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย -
- ฎีกาน
๑๐. นายกรกต คงทอง - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
- กลุ่มงานความสัมพันธ์รัฐสภาทวีภาคี
- สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- เลขานุการคณะ
๑๑. นายสุรพงษ์ เอี่ยมพงษ์ไพบูลย์ - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
- กลุ่มงานความสัมพันธ์รัฐสภาทวีภาคี
- สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- ผู้ช่วยเลขานุการคณะ
๑๒. นายเอกรินทร์ ลัทธศักดิ์ศิริ - ผู้ติดตามบุคคล หมายเลข ๑
๑๓. นายชนินทร์ ลีวีโรจน์ - ผู้ติดตามบุคคล หมายเลข ๔

๒. กำหนดการเดินทาง

คณะออกเดินทางจากท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ประเทศไทย ในวันเสาร์ที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๘ เวลา ๐๖.๕๐ นาฬิกา

คณะเดินทางกลับถึงประเทศไทย ในวันพุธที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๖.๕๐ นาฬิกา

๓. การประชุมทวิภาคีและการเข้าเฝ้าบุคคลสำคัญฝ่ายราชอาณาจักรภูฏาน

๓.๑ การประชุมหารือทวิภาคีกับนายโซนม คินกะ ประธานวุฒิสภาราชอาณาจักรภูฏาน และคณะ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ณ อาคารวุฒิสภา

ทั้งสองฝ่ายได้มีการประชุมหารือทวิภาคีระหว่างกัน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างไทย - ภูฏาน

ทั้งสองฝ่ายแสดงความยินดีที่ทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นในทุกระดับตั้งแต่ระดับราชวงศ์ ระดับรัฐบาล และระดับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ในระดับรัฐสภา ซึ่งได้เติบโตเรื่อยมาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ภูฏานเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาในปี ๒๕๕๑ โดยได้มีการพบปะและไปมาหาสู่ระหว่างผู้นำของทั้งสองสภาอยู่บ่อยครั้ง นอกจากนี้ รัฐสภาไทยได้จัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย - ภูฏานขึ้น ในปี ๒๕๕๕ และในขณะเดียวกันรัฐสภาภูฏานกำลังอยู่ในช่วงการพิจารณาแนวทางการจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาภูฏาน - ไทย รวมถึงการพิจารณาตัวบุคคลจากทั้งสอง

สภาเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่มดังกล่าว และเมื่อการจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพฯ ภูฏาน - ไทย เสร็จสิ้นแล้วจะได้แจ้งให้ฝ่ายไทยทราบ โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องให้มีการประชุมทวิภาคีระหว่างกันต่อไปในอนาคต เพื่อเป็นเวทีในการหารือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในวงงานนิติบัญญัติ ตลอดจนเป็นกลไกในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสองประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การท่องเที่ยว และการค้า เป็นต้น

ทั้งสองฝ่ายยังได้ร่วมแสดงความยินดีซึ่งกันและกันเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก (สมเด็จพระราชาธิบดี องค์ที่ ๔ ของภูฏาน) ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๕ รอบ ในปี ๒๕๕๘ และในโอกาสพิเศษนี้ ถือเป็นปีแห่งการเฉลิมฉลองของทั้งสองประเทศ นอกจากนี้ ประธานกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน ได้แจ้งต่อประธานวุฒิสภาภูฏานว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตั้งพระราชหฤทัยที่จะเสด็จฯ เยือนราชอาณาจักรภูฏานในเวลาอันใกล้นี้ เพื่อทรงเยี่ยมเยียนและทอดพระเนตรการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งอยู่ภายใต้โครงการตามพระราชดำริของพระองค์

ประธานกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน ได้แสดงความขอบคุณถึงมิตรภาพอันดี และการให้ความสนับสนุนต่าง ๆ ในเวทีโลกที่ภูฏานมีให้ต่อประเทศไทยมาโดยตลอด ตลอดจนความเข้าใจอันดีต่อสถานการณ์การเมืองของประเทศไทยในปัจจุบัน

การอนุรักษ์วัฒนธรรม

ทั้งสองฝ่ายเห็นว่า การอนุรักษ์ไว้ซึ่งประเพณีและวัฒนธรรมของชาติ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบัน เนื่องจากเป็นสิ่งซึ่งแสดงถึงตัวตน เอกลักษณ์และความภาคภูมิใจของแต่ละประเทศ โดยคณะผู้แทนไทยได้ชื่นชมภูฏานที่สามารถคงความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองไว้ได้เป็นอย่างดี

คณะผู้แทนภูฏานแสดงความเห็นว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภูฏานประสบความสำเร็จคือ การมีพระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็ง และมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและแน่วแน่ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณี สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก ทรงเห็นว่า ภูฏานเป็นประเทศเล็ก ๆ ที่ชนาบข้างด้วยประเทศมหาอำนาจ ๒ ประเทศ คือ จีนและอินเดีย ซึ่งได้ทรงตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องอนุรักษ์ ปกป้อง และส่งเสริมประเพณีและ

วัฒนธรรมของตนเอง เพื่อป้องกันอิทธิพลวัฒนธรรมจากภายนอก และเพื่อดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และความเป็นตัวตนของภูฏาน นอกจากนี้ ยังทรงเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมของภูฏาน ทั้งนี้ การอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของภูฏาน

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและป่าไม้

คณะผู้แทนไทยแสดงความห่วงถึงปัญหาในปัจจุบันที่มีการทำลายสิ่งแวดล้อม และการตัดไม้ทำลายป่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย ปัญหาการบุกรุกป่าของนายทุนและชาวบ้านที่ความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ และส่งผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของไทย ซึ่งรัฐบาลไทยในปัจจุบันกำลังดำเนินการอย่างเข้มงวดเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด และนำพื้นที่ป่ากลับมาเป็นสมบัติของชาติ โดยคณะผู้แทนไทย แสดงความชื่นชมต่อแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและป่าไม้ของภูฏาน

คณะผู้แทนภูฏาน แสดงความเห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญสองประการที่ทำให้ภูฏานประสบความสำเร็จในเรื่องดังกล่าว คือ

๑) การที่ภูฏานมีพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำที่เข้มแข็ง และมีความมุ่งมั่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม

๒) การที่ชาวภูฏานมีความเชื่อในหลักปรัชญาของศาสนาพุทธ ซึ่งให้ความสำคัญและคุณค่าในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสันติและยั่งยืน

นอกจากนี้ การบริหารจัดการที่ดี และการออกกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ภูฏานประสบความสำเร็จ โดยรัฐธรรมนูญของภูฏานได้ระบุให้การอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม เป็นหน้าที่พื้นฐานของชาวภูฏานทุกคน และรัฐบาลจะต้องดำเนินการใด ๆ ให้ประเทศมีพื้นที่ป่าอย่างน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ประเทศทั้งหมด

ในส่วนของกรณำทรัพยากรป่าไม้ไปใช้นั้น รัฐบาลได้ตั้งองค์กรภาครัฐขึ้นมาทำหน้าที่บริหารจัดการเรื่องดังกล่าว โดยในทุก ๑ ปี องค์กรนี้จะทำหน้าที่สำรวจปริมาณป่าไม้ และวางแผนการนำไปใช้ นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดสรรให้แก่ประชาชนเพื่อนำไปใช้ในการสร้างและซ่อมแซมที่อยู่อาศัย

ทั้งนี้ ในการออกกฎหมายหรือกฎหมายใด ๆ เพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อมนั้น ต้องคำนึงถึงธรรมเนียมและประเพณีปฏิบัติดั้งเดิมของชุมชน โดยกฎหมายที่ออกมาจะต้องไม่ละเมิดหรือครอบงำประเพณีปฏิบัติหรือวิถีชีวิตชาวบ้านที่มีมาอย่างยาวนานของประชาชนในพื้นที่ ในทางกลับกันกฎหมายจะต้องสนับสนุนการใช้ชีวิตตามแบบปฏิบัติดั้งเดิมของชุมชนนั้น

พัฒนาประเทศของภูฏาน

คณะผู้แทนไทยได้แสดงความสนใจในแนวทางการพัฒนาประเทศสู่ความทันสมัยของภูฏานที่มีได้มุ่งเน้นทางด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งคณะผู้แทนภูฏาน กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาประเทศสู่ความทันสมัย (Modernization) ของภูฏานนั้น ต้องไม่ใช้การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมเป็นตัวนำ ซึ่งแนวคิดนี้เป็นแนวคิดของสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก ที่ได้ให้ไว้ในช่วงทศวรรษที่ ๖๐ - ๗๐ ดังนั้น ที่ผ่านมา ภูฏานจึงอาศัยการพัฒนาอุตสาหกรรมให้น้อยที่สุดในการนำประเทศไปสู่ความทันสมัย โดยในช่วงต้น ๆ ของการพัฒนานั้น ภูฏานได้เน้นในเรื่องของการพัฒนาในภาคสังคม การพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข การคมนาคม และการสื่อสาร แม้กระทั่งในปัจจุบัน การเจริญเติบโตในภาคอุตสาหกรรมยังมีขนาดเล็กอยู่ และอุตสาหกรรมที่รัฐบาลมุ่งเน้นเพื่อนำรายได้เข้ารัฐนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่สะอาดและเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ เช่น อุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ

ทั้งนี้ การพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น ในการสร้างถนนนั้น หากผู้รับสัมปทานก่อสร้างจำเป็นต้องตัดต้นไม้เพื่อขยายถนน ผู้รับสัมปทานต้องปลูกต้นไม้ชดเชย นอกจากนี้ ก่อนที่จะเข้าไปดำเนินการใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อม ผู้รับสัมปทานต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่กำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมก่อน ไม่ว่าจะเป็นกรมป่าไม้ หรือคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

นอกจากนี้ รัฐบาลภูฏานยังได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้ในการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ห่างไกล รวมถึงการนำไปใช้พัฒนาการศึกษาให้แก่เยาวชน

๓.๒ การประชุมหารือทวิภาคีกับนายจิกมี ชังโป ประธานสภาผู้แทนราษฎร-ราชาอาณาจักรภูฏานและคณะ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา ณ อาคารสภาผู้แทนราษฎร

ทั้งสองฝ่ายได้มีการประชุมหรือทวิภาคีระหว่างกัน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างไทย - ภูฏาน

ทั้งสองฝ่ายได้แสดงความยินดีที่ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศมีความใกล้ชิดกันในทุกระดับ และทั้งสองประเทศมีความคล้ายคลึงกันหลายประการ กล่าวคือ มีสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นที่รักและเทิดทูน ของประชาชน มีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ มีความคล้ายคลึงในด้านวัฒนธรรมและต่างไม่เคยตกเป็นอาณานิคมของประเทศใด ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศก่อตัวและพัฒนาขึ้นโดยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์กลาง ซึ่งความสัมพันธ์ด้านอื่น ๆ ที่พัฒนาขึ้น และมีความโดดเด่นในขณะนี้ เช่น ด้านการศึกษาซึ่งไทยถือเป็นประเทศที่นักศึกษาจากภูฏานนิยมไปศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมากที่สุดประเทศหนึ่ง ด้านการท่องเที่ยวโดยในปี ๒๕๕๗ มีนักท่องเที่ยวภูฏานเดินทางไปเที่ยวประเทศไทยประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน และนักท่องเที่ยวไทยเดินทางไปภูฏานประมาณ ๗๐๐ คน โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งสองฝ่าย ซึ่งไทยถือเป็นจุดหมายการเดินทางที่สำคัญของชาวภูฏาน นอกจากนี้ ทั้งสองประเทศยังมีความร่วมมือที่สำคัญในด้านสาธารณสุข และวิชาการ ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระดับรัฐสภานั้นถือเป็นสิ่งที่ภูฏานกำลังให้ความสำคัญอยู่ในขณะนี้ โดยรัฐสภาภูฏานมีความประสงค์ที่จะจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาภูฏาน - ไทยขึ้น เพื่อเป็นช่องทางในการส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคีในด้านต่าง ๆ รวมถึงการสนับสนุนซึ่งกันและกันในเวทีพหุภาคีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมเกี่ยวกับทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีความสุขมวลรวมประชาชาติ

ทั้งสองฝ่ายยังได้แสดงความยินดีซึ่งกันและกัน เนื่องในโอกาสพิเศษที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๕ รอบ ในปี ๒๕๕๘ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีหมายกำหนดการเยือนภูฏานในเวลาอันใกล้นี้ เพื่อทรงเยี่ยมเยือนโรงเรียนภายใต้โครงการตามพระราชดำริของพระองค์

การพัฒนาทางการเมืองของไทย

ประธานกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน ได้กล่าวถึงการพัฒนาทางการเมืองในประเทศไทยว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เข้ามายุติความรุนแรงและสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ของไทย เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ นำประเทศไทยให้พ้นจากปัญหาที่สะสมมาตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองและได้วางแนวทางในการบริหารประเทศโดยแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ในขณะนี้อยู่ในระยะที่ ๒ โดยคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ ได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เสร็จเรียบร้อยแล้ว และต้องเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อการอภิปรายต่อไป ซึ่งตามแผนการปฏิบัติงานแล้ว รัฐธรรมนูญฉบับสมบูรณ์มีกำหนดแล้วเสร็จในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๕๘ และสามารถจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปได้ประมาณเดือนเมษายน ๒๕๕๙ ทั้งนี้ ประธานกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏานได้ให้ความเชื่อมั่นว่าถึงแม้ว่ารัฐบาลของทั้งสองประเทศจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ความสัมพันธ์ในระดับประชาชนและความเป็นมิตรภาพที่ระหว่างสองประเทศจะยังคงมั่นคงอยู่ต่อไป

ประธานสภาผู้แทนราษฎรภูฏานได้แสดงความเห็นด้วยและกล่าวเพิ่มเติมว่าความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศนั้น มีความแน่นแฟ้นกันอย่างมาก และอยู่นอกเหนือการเมือง พร้อมนี้ได้กล่าวอวยพรให้การปฏิรูปของไทยประสบความสำเร็จ และผ่านพ้นไปด้วยดี

การพัฒนาประชาธิปไตยของภูฏาน

ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยของภูฏาน โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรภูฏาน กล่าวว่า ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาของภูฏานนั้น ได้ริเริ่มโดย สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก ซึ่งทรงเห็นว่าภูฏานจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโลกและปัญหาท้าทายใหม่ๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองกับกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทรงเห็นว่าการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่บุคคลเพียงคนเดียว มีใช้รูปแบบการปกครองที่เหมาะสม ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป จึงทรงถ่ายถอดอำนาจให้แก่ประชาชน และเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์โดยมีหัวหน้ารัฐบาลและสภาคณะมนตรีบริหารประเทศ มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ ในปี ๒๕๕๑ อย่างไรก็ตาม ภูฏานได้มีการศึกษาและเตรียมการล่วงหน้าสำหรับการเปลี่ยนแปลงมานานแล้ว ทั้งนี้ ภูฏานได้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับแรกแล้วเสร็จในปี ๒๕๕๐ และได้ประกาศใช้ในปี ๒๕๕๑ รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีลักษณะพิเศษเฉพาะกล่าวคือ ได้มีการกำหนดให้สมาชิกรัฐสภาต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และมีอายุไม่เกิน ๖๕ ปี นอกจากนี้ ยังได้ระบุให้มีการอนุรักษ์ป่าไม้ โดยกำหนดว่าภูฏานต้องมีพื้นที่ป่าอย่างน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ประเทศทั้งหมด

ในส่วนของสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๑ ซึ่งได้มีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี ๒๕๕๐ นั้น มีเพียง ๒ พรรคการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง สำหรับในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒ ซึ่งได้มีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อปี ๒๕๕๖ ประกอบด้วยสมาชิกจาก ๒ พรรคการเมืองเช่นเดิม โดยมีพรรคการเมือง ๔ พรรคลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมด ๕ พรรค ที่จดทะเบียนพรรคการเมือง และนับตั้งแต่มีรัฐสภาเกิดขึ้นมาเป็นเวลา ๗ ปี จุดด้อยของภูฏานคือ สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับผู้นำ เช่น ในสภาผู้แทนราษฎรมีสตรีเพียง ๔ คน จากจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ๔๗ คน และในวุฒิสภา ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก จำนวน ๒๕ คน โดยมาจากการเลือกตั้ง จำนวน ๒๐ คน และมาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ จำนวน ๕ คน ซึ่งในจำนวนดังกล่าวมีสตรีเพียง ๒ คน ที่มาจากการแต่งตั้ง อย่างไรก็ตาม ๑ ใน ๔ คนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นสตรีนั้น ได้เข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในรัฐบาลชุดปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นรัฐมนตรีหญิงคนแรกของประเทศ ทั้งนี้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรภูฏานเชื่อว่าการพัฒนาการศึกษาที่ภูฏานให้ความสำคัญในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจะช่วยให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

ทฤษฎีความสุขมวลรวมประชาชาติ

ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประเทศของภูฏาน โดยคณะผู้แทนภูฏาน กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาประเทศของภูฏานนั้น ได้ดำเนินการตามแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ริเริ่มโดยสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก โดยความคิดดังกล่าวเน้นการพัฒนาเพื่อให้ประชาชนมีความสุขและความพึงพอใจมากกว่าการวัดระดับการพัฒนาด้วยผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ทั้งนี้ พระองค์ได้ข้อสรุปจากบทเรียนความผิดพลาดในการพัฒนาของโลกในรอบ ๕๐ ปีที่ผ่านมา และเห็นว่าประเทศต่าง ๆ เป็นจำนวนมากเข้าใจว่าการพัฒนาคือการแสวงหาความสำเร็จทางวัตถุเพียงอย่างเดียว ซึ่งประเทศเหล่านี้ได้แลกความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจกับการสูญเสียวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมที่ดีทางธรรมชาติ และเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งหลายประเทศได้พิสูจน์แล้วว่าประชาชนไม่ได้มีความสุขที่แท้จริง

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีความสุขมวลรวมประชาชาติมิได้ปฏิเสธการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แต่การพัฒนาในด้านต่างๆ ควรมีความสมดุลกัน ในทางปฏิบัติภูฏานได้บรรจุแนวคิดนี้ในแผนพัฒนาประเทศระยะ ๕ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ โดยเน้นการพัฒนาในทุกสาขาของสังคมอย่างรอบด้านและยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญด้านสาธารณสุข การศึกษา โครงสร้างพื้นฐาน การขจัดปัญหาสังคมและความยากจน การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล พร้อมกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมดั้งเดิม รวมทั้งสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยทั้งหมดจะดำรงอยู่ด้วยกันตามหลักพุทธศาสนามหายาน

คณะผู้แทนไทยได้แสดงความชื่นชมต่อแนวทางการพัฒนาประเทศดังกล่าว และตั้งข้อสงสัยว่า ภูฏานมีวิธีดำเนินการอย่างไร ที่ทำให้มั่นใจได้ว่าทุกรัฐบาลจะบริหารประเทศตามแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติอย่างเป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งคณะผู้แทนภูฏานได้ให้ความเห็นว่าการพัฒนาประเทศโดยยึดหลักความสุขมวลรวมประชาชาติ ถือเป็นวาระแห่งชาติ และอยู่นอกเหนือความเป็นพรรคการเมือง โดยทุกพรรคการเมืองต่างเห็นด้วยและมีนโยบายในการพัฒนาประเทศตามแนวคิดดังกล่าว นอกจากนี้ ยังได้มีการปลูกฝังแนวทางดังกล่าวให้แก่เยาวชนได้ปฏิบัติตามโดยการบรรจุในหลักสูตรการศึกษา

กรอบการหารือประชาธิปไตยภูฏาน

ประธานสภาผู้แทนราษฎรภูฏาน กล่าวว่า จุดเด่นที่สำคัญอีกประการหนึ่งของภูฏาน คือ การริเริ่มกรอบการหารือประชาธิปไตยภูฏาน (Bhutan Democracy Dialogue) โดยพรรคการเมืองทั้งหมดของภูฏาน จำนวน ๕ พรรค มีความเห็นร่วมกันถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในประเทศ จึงได้ร่วมกันจัดตั้งกรอบการหารือประชาธิปไตยภูฏานขึ้น โดยการรับรองของคณะกรรมการเลือกตั้งของภูฏาน ซึ่งเป็นเวทีให้พรรคการเมืองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้หารือร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองต่างๆ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาประเทศ เพื่อหามติร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ซึ่งนำไปสู่สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่มีความสามัคคี และประชาธิปไตยที่สดใส

คณะผู้แทนไทยชื่นชมการริเริ่มดังกล่าว เนื่องจากเป็นการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี โดยเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองเล็ก ๆ ได้มีส่วนร่วมในทางการเมือง และมีโอกาสได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นในประเด็นที่สำคัญต่าง ๆ ของภูฏาน ทั้งนี้ ประเทศอื่น ๆ สามารถนำการริเริ่มนี้ไปประยุกต์ใช้ได้

๓.๓ การเข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ พระราชวัง

ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย - ภูฏาน กล่าวว่าคณะผู้แทนไทยรู้สึกเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าฯ ที่ได้ทรงพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้เข้าเฝ้าฯ ในครั้งนี้ หลังจากนั้นได้กราบบังคมทูลเกี่ยวกับที่มาของการจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน ตลอดจนผลการประชุมทวิภาคีกับประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาราชอาณาจักรภูฏาน ซึ่งสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยประธานกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน ได้แสดงความชื่นชมในทฤษฎีความสุขมวลรวมประชาชาติ การริเริ่มกรอบความร่วมมือประชาธิปไตยภูฏาน รวมถึงนโยบายการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติของภูฏาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์อันกว้างไกลของสมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก ซึ่งทรงเป็นผู้ริเริ่มนโยบายดังกล่าว

หลังจากนั้นประธานกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน ได้กล่าวแสดงความยินดีในโอกาสที่ปี ๒๕๕๘ เป็นปีแห่งการเฉลิมฉลองของทั้งสองประเทศ เนื่องจากเป็นปีที่สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี ซิงเย วังชุก และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ทั้งนี้ ประธานกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน ได้แจ้งถึงการตั้งพระราชหฤทัยของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการเสด็จฯ เยือนราชอาณาจักรภูฏานในเวลาอันใกล้

นอกจากนี้ ประธานกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน ได้กราบบังคมทูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมืองของไทยตลอดจนความคืบหน้าในการทำหน้าที่ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พร้อมทั้งแสดงความขอบคุณถึงมิตรภาพอันดี และการสนับสนุนต่างๆ รวมถึงความเข้าใจอันดีต่อสถานการณ์การเมืองในปัจจุบันของไทย โดยประธานกลุ่มฯ ได้แสดงความเชื่อมั่นว่ากลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย - ภูฏาน และกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาภูฏาน - ไทยที่กำลังจัดตั้งขึ้น จะเป็นช่องทางสำคัญในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีระหว่างไทยและภูฏานต่อไป

สมเด็จพระราชาธิบดีจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก ทรงแสดงความยินดีถึงความสัมพันธ์อันดี และความใกล้ชิดของทั้งสองประเทศที่มีมาช้านานในทุกระดับตั้งแต่ระดับราชวงศ์ รัฐบาล และประชาชน และได้ทรงขอบใจที่รัฐสภาไทยได้จัดตั้งกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน ขึ้น ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นช่องทางสำคัญช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีระหว่างทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับรัฐสภา ซึ่งภูฏานจำเป็นต้องศึกษาจากรัฐสภาไทยในหลายๆ ด้าน เนื่องจากภูฏานเพิ่งนำระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภามาใช้เมื่อปี ๒๕๕๑ อย่างไรก็ตาม ใดๆ ก็ดี รัฐสภาไทยและภูฏานมีความคล้ายคลึงกันพอสมควร ทั้งนี้ ภูฏานมีแนวคิดที่จะจัดนิทรรศการดอกไม้ขึ้นในปี ๒๕๕๙ โดยภายในงานจะมีการนำดอกไม้และกล้วยไม้มาจำหน่ายจากไทยและภูฏานมาแสดงร่วมกัน และจะเป็นการดีอย่างยิ่ง หากกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน จะได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ ซึ่งประธานกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน ได้แสดงความยินดีที่จะเข้าร่วมจัดนิทรรศการดอกไม้ดังกล่าว

นอกจากนี้ ยังทรงหารือกับคณะผู้แทนไทยในประเด็นอื่นๆ อาทิ ปัญหาเด็กกำพร้าและด้อยโอกาสในภูฏาน ซึ่งภูฏานแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการส่งเสริมให้เยาวชนเหล่านี้ ได้แสดงออกซึ่งพลังและความสามารถผ่านการเต้นรำในทุกประเภท โดยได้มีอาสาสมัครจากไทยเข้าร่วมโครงการนี้เป็นจำนวนมาก และอีกปัญหาที่สำคัญของภูฏานคือ ปัญหาการขาดดุลการค้าในปัจจุบันซึ่งมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของภูฏานในอนาคตอันใกล้ โดยภูฏานยินดีรับฟังคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์จากไทย ทั้งนี้ กลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - ภูฏาน ยินดีทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือภูฏานในประเด็นดังกล่าว

๔. การเข้าร่วมงานเลี้ยงรับรอง

๔.๑ นายโซนัม คินกะ ประธานวุฒิสภาราชอาณาจักรภูฏาน เป็นเจ้าภาพเลี้ยงรับรองอาหารค่ำเพื่อเป็นเกียรติแก่คณะฯ ในวันจันทร์ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา

๔.๒ นายจ๊กมี ชังโป ประธานสภาผู้แทนราษฎรราชอาณาจักรภูฏาน เป็นเจ้าภาพเลี้ยง
รับรองอาหารค่ำเพื่อเป็นเกียรติแก่คณะฯ ในวันอังคารที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา

๕. การเยี่ยมชมสถานที่สำคัญ
อาคารรัฐสภา ราชอาณาจักรภูฏาน (Chi Tshog : The Parliament of Bhutan)

หลังจากการประชุมทวิภาคีร่วมกับประธานวุฒิสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร
ราชอาณาจักรภูฏานแล้ว คณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย - ภูฏาน ได้เข้าเยี่ยมชมนาคารรัฐสภา-
ราชอาณาจักรภูฏาน

อนึ่ง รัฐสภาราชาอาณาจักรภูฏานเป็นระบบสภาคู่ ประกอบด้วย

๑. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (Tshogdu / National Assembly) มีสมาชิก จำนวน ๔๗ คน
มาจากการเลือกตั้งโดยตรงแบบผสมสองรอบจาก ๔๗ เขตการเลือกตั้ง แต่ละเขตมีผู้แทนได้ ๑ คน คือ
รอบแรกประชาชนจะเลือกพรรคการเมือง จากนั้นในรอบที่สองพรรคการเมืองที่มีคะแนนสูงสุด อันดับที่ ๑
และอันดับที่ ๒ จะส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งอีกครั้ง โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี

๒. วุฒิสภา (Gyelyong Tshogde / National Council) มีสมาชิกทั้งหมด ๒๕ คน มาจาก
การเลือกตั้ง จำนวน ๒๐ คน และมาจากการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ จำนวน ๕ คน โดยมีวาระการดำรง
ตำแหน่งคราวละ ๕ ปี

นางสาวกมลทิพย์ นาคหิรัญกิตต์

นายกรกต คงทอง

นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานความสัมพันธ์รัฐสภาทวิภาคี

สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ผู้สรุปรายงาน